

Samfélagsgreinar

Kennarar: Hrund Malín Þorgeirsdóttir

4, 5

Lýsing

Samfélagsgreinar: Saga, landafræði, lífsleikni

4.-5. bekkur

2025-2026

Kennsluaðferðir og fyrirkomulag

Fyrirkomulag kennslu byggist einna helst á verkefna- og sjálfstæðri vinnu nemenda (einn eða fleiri saman). Kennari er leiðbeinandi, hann er með innlög/fyrirlestra þegar þess þarf. Áhersla er lögð á samþættingu á milli námsgreina og samfelli í námi. Nemendur vinna margvísleg verkefni til að dýpka þekkingu sína. Að lokum koma nemendur þekkingu sinni á framfæri með ýmsu móti.

Lögð er áhersla á sam- og hópavinnu nemenda, gagnrýna hugsun, skapandi skil og sjálfstæði í vinnubrögðum.

Námsaðlögun

Komið er til móts við þarfir hvers nemenda og í mörgum tilfellum getur námsefnið jafnvel verið í höndum nemenda þar sem þeir velja sitt efni út frá áhugasviði.

Nemendur hafa aðgang að námsefni á hljóðbókaformi þegar kostur er á.

Stuðst er við skapandi skil og kappkostað að kenna nemendum að notfæra sér þær bjargar sem til eru.

Frekari námsaðlögun er unnin í samvinnu með heimilum og nemendum sjálfum.

Námsmat

Námsmat er margþætt en hæfniviðmið eru metin sífellt yfir skólaárið. Nemendur fá lokamat í formi framvindu-einkunnar í hverri námsgrein tvisvar á skólaárinu.

Lokamat verður með fimm táknum: framúrskarandi, hæfni náð, á góðri leið, þarfnast þjálfunar og hæfni ekki náð.

VS Samfélagsgreinar fyrir 5.-7. bekk

- **Framvinda**
- **Hæfnieinkunn (A-D)**

VS Samfélagsgreinar fyrir 5.-7. bekk - Reynsluheimur – Umhverfi, samfélag, saga, menning: Hæfni nemenda til að skilja veruleikann

- Gert grein fyrir einkennum og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu og sögu landsins, breytilegrar menningar, trúar og lífsviðhorfa.
- Notað mikilvæg hugtök til að fjalla um menningar- og samfélagsmálefni.
- Lýst með dæmum áhrifum tækni og mannlegra athafna á samfélag og umhverfi.
- Rætt á upplýstan hátt um tímabil, atburði og persónur, sem vísað er til í þjóðfélagsumræðu.
- Lýst margbreytileika helstu trúarbragða og lífsviðhorfa og áhrifum þeirra á líf fólks.
- Gert sér grein fyrir margbreytileika fjölskyldna og margvíslegum hlutverkum innan þeirra.
- Gert grein fyrir hugmyndum um sam hjálp og velferð og framkvæmd hennar í samfélaginu.
- Séð gildi slysavarna og viðbragða við slysum í heimahúsum, nærsamfélagi og náttúrunni.
- Greint samhengi heimabyggðar við umhverfi, sögu, menningu og félagsstarf.
- Lýst náttúruferlum sem hafa áhrif á land og gróður.
- Gert sér grein fyrir nýtingu og vernd auðlinda og umhverfis, hvernig hver einstaklingur getur lagt sitt af mörkum til verndar.
- Metið heimildir og ólík sjónarhorn í umfjöllun um sögu og samtíð.
- Dregið upp mynd af afmörkuðum efnisþáttum stórrar og smárrar sögu, nálægrar eða fjarlægrar.
- Rætt viðfangsefni sem snerta trú, lífsviðhorf og siðferði og sett í samhengi við atburði daglegs lífs.
- Lýst nokkrum einkennum lýðræðislegra samfélagshátta.
- Lýst með dæmum hvernig samfélagsgerð tengist lífi einstaklinga.
- Áttað sig á hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á búsetu og lífsskilyrði.

- Notað kort og gröf til að afla sér upplýsinga.
- Velt fyrir sér ýmsum þáttum sem sagan hefur mótast af, svo sem umhverfi, samfélagsskipulagi og þjóðfélagsshreyfingum.
- Greint hvernig sagan birtist í textum og munum, hefðum og minningum.
- Gert grein fyrir völdum frásögnum, hefðum, hátíðum, siðum og táknum í kristni og nokkrum helstu trúarbrögðum heims.

VS Samfélagsgreinar fyrir 5.-7. bekk - Hugarheimur- Sjálfsmynd: Hæfni nemenda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum

- Lýst sjálfum sér og tekið dæmi um þætti sem hafa áhrif á sjálfsmynd hans, svo sem úr nærsamfélagi, umhverfi og menningu.
- Gert sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum.
- Tileinkað sér heilbrigða og holla lífshætti.
- Sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn á völdum stöðum og tímum.
- Lýst með dæmum gildi jákvæðra lífsviðhorfa, dygða og gildismats fyrir eigin sjálfsvitund.
- Vegið og metið áhrif fyrirmynda og staðalmynda, hvernig vinna megir með þau á sjálfstæðan og uppbyggjandi hátt.
- Metið jákvæð og neikvæð áhrif ýmissa áreita í umhverfinu á líf hans og tekið gagnrýna afstöðu til þeirra.
- Sett sér markmið og gert áætlanir við fjölbreytt viðfangsefni.
- Áttað sig á ólíkum kynhlutverkum á nokkrum sviðum og hvernig þau mótast og breytast.
- Lýst margvíslegum tilfinningum og áttað sig á, áhrifum þeirra á hugsun og hegðun.

VS Samfélagsgreinar fyrir 5.-7. bekk - Félagsheimur - Samskipti: Hæfni nemenda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra

- Rökrætt um ólík málefni af samfélagslegum og siðferðilegum toga.
- Nefnt dæmi um gildi jafnréttis og mannréttinda í samfélaginu og rætt áhrif staðalímynda.
- Tekið þátt í samræðu um stöðu sína sem þátttakandi í samfélaginu, réttindi og skyldur, sýnt ábyrgð í samskiptum og átti sig á réttindum sínum samkvæmt alþjóðasáttmálum.
- Sýnt sanngirni, sjálfstraust og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra.
- Metið og brugðist við ólíkum skoðunum og upplýsingum á fordómalausan hátt.
- Tjáð þekkingu sína og viðhorf með fjölbreyttum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra.

- Rætt um eigin athafnir og afleiðingar þeirra.
- Sýnt samferðafólki sínu tillitssemi og umhyggju.